

DZIEŃ PRACOWNIKA SOCJALNEGO – 18 listopada 2010r.

Wystąpienie I Zastępcy Prezydenta Miasta dr inż. Joachima Otte

Dzisiaj wspólnie świętujemy bardzo ważny dzień Pracownika Socjalnego. W tym dniu będziemy dziękować ważnej grupie zawodowej w naszym mieście. Zanim jednak to nastąpi, bardzo proszę pozwolić mi na chwilę refleksji nad naszym postrzeganiem ludzi, którym się nie powiodło, ludzi odrzuconych, z marginesu, ludzi wykluczonych i po prostu ludzi biednych. W tym roku obchodzimy rocznicę 20-lecia samorządności co pokrywa się z okresem zasadniczych zmian w naszym życiu społecznym i gospodarczym. W tym czasie miał miejsce niesamowity skok cywilizacyjny. W dużej mierze większości społeczeństwa się powiodło.

Z perspektywy okien naszych samochodów, zagranicznych wycieczek, strzeżonych osiedli widzimy biedę coraz rzadziej. Czasem jednak jakiś biedny się napatoczy i wtedy lepiej, żeby nam zszedł z oczu. Można zapytać: Skąd bierze się nasze poczucie wyższości wobec biednych? Częstkowa odpowiedź na to pytanie zawiera się w naszej kulturze konsumpcyjnej, przekonania, że każdy sam jest odpowiedzialny za swoje życie, karierę, dzieci. Jesteś biedny? To twoja wina. Coś z tobą jest nie tak.

Badania socjologiczne pokazują zachowania społeczeństwa prowadzące się do tego, że im lepiej się nam powodzi, tym bardziej jesteśmy przekonani, że biedni ludzie są sami sobie winni. Uważamy także, że „bieda” nie ma prawa do rzeczy, które my posiadamy.

Podobnie jest z postrzeganiem ludzi starszych, a przecież pamiętajmy, że właśnie Chorzów jest miastem starzejącym się. Badania przedstawiają smutny obraz - stereotyp starego człowieka. Ogólnie uważamy, że senior to osoba niedołączna, złośliwa, agresywna, zagubiona, szukająca swojego miejsca w życiu. Ten negatywny stereotyp pogłębiają trudności komunikacyjne z osobami starszymi wskutek ich wykluczenia informacyjnego.

W takiej atmosferze społecznej ogromnie trudno jest organizować wsparcie i pomoc dla osób potrzebujących. Ta sytuacja powoduje, że szczególnie samorząd jest zobligowany do właściwej organizacji pomocy i do monitorowania potrzeb społecznych. W żadnym kraju, nawet wśród tych najbogatszych, z dużo bardziej rozwiniętym systemem opieki socjalnej nie udało się doprowadzić do wyeliminowania negatywnych zjawisk społecznych. W naszym mieście takim podstawowym dokumentem wyznaczającym zasady rozwijania pomocy społecznej jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęta przez Radę Miasta. W naszej strategii najważniejszą rolę w organizowaniu pomocy pełni Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia na dzień 31 października 170 osób, w tym 62

pracowników socjalnych. Od wielu lat mamy zagwarantowane standardy zatrudnienia określone ustawą o pomocy społecznej czyli **1 pracownik na 2.000 mieszkańców**. Z roku na rok zwiększa się liczba studentów chcących odbyć praktyki i staże zawodowe na terenie naszego miasta. Tylko w tym roku przyjęto w ramach porozumień z uczelniami i kolegiami pracowników socjalnych 24 osoby, które odbywały praktyki w Ośrodku, Centrum Pracy Socjalnej, świetlicy środowiskowej. Pracownicy podnoszą swoje kwalifikacje. Już 60% pracowników posiada wykształcenie wyższe magisterskie. Rośnie również liczba pracowników socjalnych z dyplomem specjalisty I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego. W roku latach 2006 -2010 16 osób ukończyło taką specjalizację, a kilku pracowników czeka na kolejną edycję.

Oceniając bardzo wysoko pracę OPS-u, szczególnie należy zwrócić uwagę na wzrost profesjonalizmu obsługi podopiecznych przez pracowników socjalnych. Należy też podkreślić, że większość pracowników socjalnych wykonuje swoją pracę z pasją i poświęceniem dla drugiego człowieka.

Chciałbym teraz krótko omówić wybrane programy z zakresy pomocy społecznej realizowane w Chorzowie

· **W zakresie pomocy dziecku i rodzinie:**

- Program rządowy „**Pomoc Państwa w zakresie dożywiania**” – w ramach którego uzyskano do tej pory ok. 7.200.000,- zł. Łącznie z **wkładem własnym miasta wynoszącym 40% budżet** programu pozwala na systematyczne dożywianie prawie 5.000 mieszkańców, w tym 2.100 uczniów i 320 dzieci w przedszkolach.
- **Program PEAD** – realizowany we współpracy z Śląskim Bankiem Żywności pozwolił pozyskać ponad 1.500 ton żywności dla 6.500 osób. Wartość programu szacuje się na ok. 3.500.000 zł.
- Rozwój prorodzinnych form opieki nad dzieckiem i rodziną (w szczególności powołanie 9 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 4 o charakterze pogotowia rodzinnego oraz 5 rodzin zawodowych wielodzietnych)
- Reorganizacja typowego Domu Dziecka nastawionego na opiekę nad dzieckiem w placówkę wielofunkcyjną pn „Ośrodek Wsparcia Rodziny”, która łączy w formie wielofunkcyjnej dzienne i całodobowe działania profilaktyczne, terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę (stworzenie 10 miejsc hostelowych dla matek z dziećmi, utrzymanie 3 filii placówki w formie samodzielnych mieszkań)
- Stworzenie systemu opieki dziennej nad dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych w formie sieci dzielnicowych świetlic środowiskowych, które aktualnie dysponują bazą ok.800 miejsc, w 19 placówkach, czego 16 jest wspieranych finansowo przez miasto
- Koordynowanie działań na rzecz rodzin wymagających wsparcia poprzez utworzenie w OPS wielospecjalistycznego Zespół ds. Pracy z Rodziną. Zespół zajmuje się rodzinami wieloproblemowymi, uwikłanymi w uzależnienia mającymi problemy wychowawczo-opiekuńcze i jest wsparciem dla pracy socjalnej pracowników socjalnych

- Program integrujący społeczność rodzin romskich ze społecznością lokalną - Program „**TERAZ ROM**” – to: zajęcia w formie Klubu Romskiego, świetlicy dziecięcej. Uczestniczy w nim ok. 25 rodzin romskich – łącznie ok. 130 osób. Od roku 2010 Ośrodek pozyskuje środki na remonty mieszkań romskich.

• **W zakresie pomocy osobom starszym – promowanie wsparcia środowiskowego (aby osoba starsza „mogła jak najdłużej samodzielnie funkcjonować w swoim środowisku) m.in. poprzez:**

- Wspieranie dwóch dziennych domów pobytu
- Wspieranie działań klubów seniora
- Wspieranie Programu wolontariatu na rzecz osób starszych „Młodszy brat, młodsza siostra”
- Organizacja wypoczynku dla osób starszych pod hasłem – „Wczasy w mieście dla Seniora”
- Rozszerzenie oferty pomocy - osobom starszym, niesamodzielnym i niezaradnym życiowo - poprzez zatrudnienie przez OPS asystentów osoby niepełnosprawnej

• **W zakresie pomocy osobom bezrobotnym:**

- **Program „Stać mnie na więcej”** – z budżetem EFS 4.760727,- zł. i wkładem własnym –558.521,- zł. Od roku 2008 uczestniczyły w nim 1.236 osoby: długotrwale bezrobotni, osoby niepełnosprawne i osoby nieaktywne zawodowo z powodów rodzinnych
- Program „**Klub Integracji Społecznej** animatorem lokalnej przedsiębiorczości” – którego 80 uczestników wykonuje prace w zakresie: remontów mieszkań osób starszych i samotnych, opieki nad osobami samotnymi, prac porządkowych w mieście. Na realizację OPS uzyskał 185.000,- zł. z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W roku bieżącym w programie uczestniczy 25 osób, które zdobędą kwalifikacje w zawodzie budowlanym.
- **Program Prac Społecznie – Użytecznych** w ramach którego miesięcznie pracę świadczy przeciętnie 400 osób bezrobotnych rocznie. Partnerami programu jest ponad 80 jednostek, instytucji i organizacji pozarządowych z miasta. Program realizowany jest od roku 2006 i w okresie 4 lat objął ponad 2.000 bezrobotnych mieszkańców miasta

Łączna wysokość pozyskanych przez Miasto środków ze źródeł zewnętrznych w latach 2006 – 2010 to kwota 15.275.277, przy wkładzie własnym miasta 5.860.000,- zł.

• **Rozwój infrastruktury pomocowej, w tym zabezpieczenie odpowiednich warunków lokalowych do prowadzenia działań:**

- Przekazanie pomieszczeń po zlikwidowanej szkole Nr 8, przy ul. Omańkowskiej, na działalność pomocową w tym:
- Stowarzyszenia na Rzecz Rodziny – na działalność poradniczo - terapeutyczną

- w ramach Ośrodek Promocji Rodziny
- Stowarzyszenia „Serce” – na prowadzenie Centrum Organizacji Pozarządowych
 - Fundacji „Pomoc Niepełnosprawnym” na działalność statutową,
 - Stowarzyszenia Wspólnota Amazonek „Nadzieja” na działalność statutową,
 - Wyremontowanie ze środków Unii Europejskiej obiektu przy ulicy 3-Maja 18 i uruchomienie działalności w tym obiekcie pod nazwą **Centrum Inicjatyw Społecznych**, który ma pełnić funkcję centrum pracy środowiskowej i działań o charakterze edukacyjno – doradczych dla mieszkańców dzielnicy Chorzów II.
 - Kompleksowy remont budynku w którym mieści się Ośrodek Wsparcia Rodziny
 - Wyremontowanie i oddanie do użytku lokalu przy ul. 3 Maja 3 na potrzeby specjalistycznego Ośrodka dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
 - Adaptacja pomieszczeń w budynku Centrum Pracy Socjalnej przy ul. Kasprowicza 2 na warsztat rzemieślniczy i remont kapitalny dach, instalacja windy osobowej
 - Wyremontowanie lokalu przy ul. Kalidego 23 z przeznaczeniem na świetlicę środowiskową
 - Przystosowanie pomieszczeń piwnicznych Ośrodka Pomocy Społecznej do potrzeb magazynowych – wymiana posadzek, instalacje sanitariatów
 - Remonty bieżące w mieszkaniach chronionych
 - Remont częściowy w budynku noclegowni przy ul Katowickiej 190 – sanitariaty, wymiana podłóg w kilku pokojach mieszkalnych, remont aneksu kuchennego.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Systematyczna i aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań Miasta, w szczególności zlecenie zadań publicznych Miasta do realizacji organizacjom pozarządowym wraz z udzielaniem dotacji na ich realizację.

W zakresie polityki społecznej w ostatnich trzech latach Miasto w ramach współpracy corocznie wydawało środki wielkości ok. 5 mln, w szczególności na: (uwaga: prezentowane kwoty dot. 2010r.):

- Programy z zakresu ochrony i promocji zdrowia (kwota 47.160 zł – tj.1% wydatków)
- Integracja i rehabilitacja osób niepełnosprawnych (kwota 122.100zł – tj.2%)
- Poradnictwo dla osób i rodzin (308.045zł tj. 6%)
- Programy Opiekunczo wychowawcze dla dzieci i młodzieży, w tym, placówki wsparcia dziennego – (1.093.265zł – tj.20%)
- Placówki wsparcia dla osób starszych 321.170zł – tj.6%)
- Profilaktyka i rozwiązywania problemów uzależnień (142.055zł – tj. 3%)
- Dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci (439.520zł – tj.8%)
- Całodobowe placówki opiekunczo wychowawcze prowadzone przez organizacje pozarządowe (142.975zł – tj. 3%)

- Domy Pomocy Społecznej prowadzone przez organizacje pozarządowe (2.669.430 – tj.49 %)
- Wsparcie merytoryczne i techniczne organizacji - Centrum Organizacji Pozarządowych (128.000zł – 2%)

Bogactwo programów, działań i podejmowanych inicjatyw wskazuje jak szeroką wiedzą powinien operować pracownik socjalny, pracownik instytucji udzielającej pomocy. Wyraźnie wynika stąd, że pozycja pracownika socjalnego w środowisku lokalnym jest szczególna. Nie tylko realizuje on liczne zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ale także niemniej ważne zadania wynikające z ustaw o świadczeniach rodzinnych, zaliczce alimentacyjnej, wychowaniu w trzeźwości, przeciwdziałaniu narkomanii, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz w szeregu innych aktów prawnych. Pracownik socjalny kontaktuje się na co dzień z ludźmi wyrzuconymi przez lokalną społeczność na margines. Jest jednocześnie zobowiązany do projektowania takiej zmiany w jego życiu by dystans dzielący tych ludzi od pozostałej części społeczności był coraz mniejszy. Nie zawsze jednak takie działania są właściwie rozumiane. Mając do czynienia z tak delikatną materią jak ludzki los i życie pracownik socjalny oprócz wysokich kwalifikacji zawodowych musi spełnić wiele oczekiwań natury etycznej.

W tym szczególnym dniu składam pracownikom socjalnym serdeczne podziękowania za trud niesienia pomocy mieszkańcom Chorzowa, bez której wielu z nich nie potrafiłoby funkcjonować w społeczeństwie. Składam podziękowania wszystkim pracownikom szeroko rozumianej sfery pomocy społecznej. W imieniu szerokiej rzeszy osób korzystających z waszej pracy wyrażam wdzięczność za wasz wysiłek i poświęcenia dla drugiego człowieka. Wszystkim pracownikom socjalnym, dyrektorom instytucji pomocowych, wolontariuszom, stowarzyszeniom pomocowym życzę satysfakcji z kontaktów z drugim człowiekiem, życzę wytrwałości, zdrowia i pomyślności oraz co najmniej odrobinę wdzięczności ze strony osób którym udzielacie wsparcia.